

Gyurácz Ferenc

Olyanok ők

Egy erdélyi zenekar útja

Bevezető

Szinte percre pontosan meg tudnám mondani, hogy melyik szombat este hal-lottam először a *Bagossy Brothers Company* nevű zenekarról. Nem volt nagyon régen. Egy Kapuvár melletti könyvbemutatóról indultam hazafelé, Szombathelyre. Egy egyetemista fiú, aki szintén részt vett a szülőfalujában tartott rendezvényen, megkért, hogy vigyem magammal, mert éppen a szombathelyi barátaihoz készül. Kicsit fordított volt a helyzet, mint fiatalkoromban, a 70-es években, a 80-asok elejéig, amikor én kérektem be – de sokszor! – ismerősi, de még inkább idegen autókba, hogy a beatkorszak klasszikus módján: autóstoppal jussak el úticélmhoz, s a hosszabb-rövidebb utakon beszélgettünk, ha éppen volt rá igénye a vezetőnek. Sok érdekességet hallhat így az ember, s az idő is jobban telik.

Szombat esti útítársammal hamar megjártuk a bevezető köröket – a rendezvény értékelése, a közlekedési meg az időjárási helyzet stb. –, s máris az ő kedvenc időtöltéseinél tartottunk. Melyek közül a zenehallgatás az egyik legfontosabb. Milyen zenéket szeret? Mondjon három zenekart, amelyek szerinte a legjobbakkal vannak ma Magyarországon az ún. könnyűzene területén. Erre kértem, nem titkolva, hogy bár valamikor nagyon érdekelt az ifjúság zenéje, de ahogy távolodtam ettől a fogékony életkortól, már jóval kevésbé kísértem figyelemmel. Érdeklődésemet azonban nem veszítettem el iránta.

A nyitott, élénk szellemű fiatalember meg is nevezte azt a három zenekart, amelyeket legtöbbször tart a mai felhozatalból, és külön is kiemelte közülük az erdélyi *Bagossy Brothers Company* mint amelyet különösen sokra becsül zenéjéért, tagjainak emberi magatartásáért. Művészetüket a népzenei rokonságú alternatív rockzene kategóriájába sorolta.

Megjegyeztem ezt a nevet, és hazaérve beírtam a YouTube videomegosztó keresőjébe. Első helyen az *Olyan ő* című számot dobta ki. Már a legelső meghall-

GYURÁ CZ FERENC (1955) az ELTE magyar-néprajz szakán végzett. Szombathelyen lakik, nyugdíjas. Legutóbbi kötete: *Elő munkálatok egy utópiához* (2019).

gatáskor elvárásolt a szinte népdalszerű egyszerűség és letisztultság mind a hangzásban, mind a szöveg tartalmában. Miközben közvetlen népzenei hatást nem tudtam volna belezárni a dalba, ha csak magát az üdeséget, az előadásmód keresetlenségét, a dallam és a szöveg egyik-másik fordulóját („ezt tedd ide, azt meg rá”) nem tekintjük annak.

Ezután szépen sorban, heteken át hallgattam az együttes repertoárját, és nem szűnt meg, hanem fokozódott a tetszés. Kiderült, hogy mint minden kiugró emberi teljesítménynek, az övéknek is megvan a maga titka: valami speciális, csak rájuk jellemző művészi világ – hangzás, szöveg, vérmérséklet, mentalitás és egyebek együtt –, amely méltó a figyelemre, mert hozzátesz valami értékeset a világhoz. Közben igyekeztem megismerni a zenekar történetét, törekvéseit, tagjainak zenészi, előadói karakterét, és mindent, amire a koronavírus-járvány okozta bezártság heteiben-hónapjaiban az internet segítségével lehetőségem nyílt. Ez nem kevés, hiszen sokat foglalkozik velük a sajtó, sokat és jól nyilatkoznak, internetes oldalakat működtetnek, a nyilvánosság előtt élük életük nagy részét.

„Ismerős a táj”

A zenekar minden tagja a mai Románia kellős közepén, a Székelyföldön, közelebbről az egykori Csík vármegye gyergyószéki részén, a gyergyói medencében nőtt föl már az 1989-es romániai forradalom utáni szabadabb légkörű világban. A terület a mai közigazgatási beosztás szerint a mindmáig kb. 85 százalékban magyar (székely) lakosságú Hargita megyéhez tartozik. A fiúk számára a várost gyerekkorukban a szülővárosuk, az akkor kb. 18 ezer lakosú Gyergyószentmiklós jelentette. Ma is szorosan kötődnek hozzá, és bár ma már idejük kisebb-nagyobb részét – többségük inkább nagyobb – Magyarországon töltik, rendszeresen és szívesen hazajárnak. Ilyenkor mindig jólesően nyugtázzák, hogy „ismerős a táj, hallom hangotok” – amint egyik legutóbbi népszerű daluk, a *Visszajövök* mondja. Pazar szépségű videoklip készült ehhez a számhoz, nemrég pedig nyilvánosságra hozták a klip készítésének történetét bemutató, az alkotókat is megszólaltató kisfilmet. A csíki hegyek egy különösen megindító pontján, a Pokol torkának nevezett szakadék felett okkal tör ki a sokat tapasztalt műsorvezetőből, Till Attilából (Tilla) a bámulat szava: „Ez lélegzetelállító, ez egyszerűen gyönyörű!”¹

Hogy valóban így van, azt az a sok-sok magyarországi Erdély-járó is pontosan tudhatja, aki ilyen vadregényes helyekre talán nem is minden esetben, de legalább a közeli Gyilkos-tóhoz és Békás-szoroshoz biztosan eljutott, és tapaszt-

1 A videoklipet és a kisfilmet bárki el tudja érni a világhálón. Forrásaimat abban az esetben tüntetem fel – többnyire a szöveg közé ékelve –, ha nem nagy elérésű, kevésbé könnyen ellenőrizhető forrásról van szó.

talta a kárpáti táj finom fenségét és vadságát, ijesztő nagyvonalúságát és tisztaságot sugalló szépségét. A táj szerepét firtató kérdésekre maguk a dalok is megadják a választ. A *Visszajövökön* kívül ilyen például az *Esőcseppek*, amely egészen konkrétan egy Gyilkos-tó menti séta szülte. Számos más szám videós feldolgozásában is hatásos, szép képek szerepelnek a szülőföld tájairól. Ilyen a *Valahol itt* hosszú futása a hegyvidéki házig, ilyen az, amikor az *Iszom a bort...* című feldolgozás végén az énekes leteszi hangszerét, és kilép a helyiségből – kívülről látjuk, amint fellép egy kis hólepte dombra, látjuk a fából készült házat és a lenyűgöző kárpáti táj havas panorámáját a szikrázó napsütésben.

Gyergyó vidéke nemcsak természeti gazdagságáról nevezetes, hanem – mint gyergyói gyökerű barátomtól hallottam – úgy tartják némelyek: itt élnek a legkonokabb, legkeményfejűbb, „legigazibb” székelyek. Lehet ebben valami, még ha tudjuk is, hogy más vidékek lakói minden bizonnyal ugyanezt gondolják saját magukról. Mindenesetre a Bagossy zenekar bámulatosan következetes, kemény, kitartó, nehézségeket tűrő és diadalmasan legyőző elmúlt hét évét tekintve arra kell gondolnunk, hogy ha igaz, ha nem a gyergyóiakról szóló eme vélemény, az biztos, hogy a BBC példája semmiképp sem cáfolja, hanem inkább megerősítheti.

Gyergyószentmiklós városa viszonylag kis méretei és népessége ellenére komoly kulturális hagyományokkal és pezsgő kulturális élettel büszkélkedhet. A fiúk közül Tatár Attila gitáros ismeri legjobban a várost és környékét, hiszen 5-6 évet dolgozott a helyi turisztikai irodában, ennek vezetőjeként, ahol nemcsak a természeti környezet jó ismeretére és – csúnya szóval szólva – „promotálására” volt szükség, hanem a város történeti és jelenkori bemutatásához is értenie kellett. Nem véletlen, hogy a már említett Till Attila mindkét, a zenekar tagjait és a szülőföldjüket is bemutató filmjében (2016-ban és 2019-ben) ő kalauzolja végig a társaságot és a nézőt a látnivalókon, és főként az ő elmondásában halljuk az információkat is. Gyergyószentmiklós az erdélyi örmény népcsoport egyik hagyományos központja volt. Ez az etnikum már beolvadt a székelymagyarok közé, hagyományaik azonban áttételesen jelen vannak az élet egyes területein, így például a konyhaművészetben is.

A mai gyergyói kulturális intézmények közül messze földön híres a Figura Színház, „Gyergyószentmiklós Megyei Jogú Város” önkormányzati színháza, amely kísérleti színháznak indult a '80-as években. Mindmáig megtartotta fiatalos frissességét, de mára a kísérletező darabok mellé felzárkózott repertoárjában a klasszikus és a kortárs dráma is. A színház két fesztivált is szervez, évenként felváltva, a városban: az egyiket a romániai nemzetiségi színházak számára, a másik pedig egy eléggé egyedülálló, ún. mozgásszínházi fesztivál.

A zenekar tagjai nagyon régi ismeretségben álltak egymással. A Bagossy fivérek – Norbert és László – már az elemi, valamint középiskolai tanulmányaik során megismerték későbbi, legállandóbb zenész társukat, a későbbi csapat ördögös kezű dobosát, Bartis Szilárdot. Az együttes tagjai – legalább egy részük – a helyi Salamon Ernő Gimnáziumba járt. Az itteni meghatározó

élmények közül ki kell emelni a társadalomtudomány tantárgyat tanító fiatal tanárukat, György Lászlót, akitől sokat tanultak nemcsak szaktárgyáról és a világ dolgairól, hanem magukról a pop-rock műfajokról és a zenélésről is. A két Bagossy úgy emlékezik, hogy az általa rendszeresen megrendezett gitárestek során (melyen ő maga is gitározott) kaptak kedvet a gitározáshoz mindketten, és aztán már nem volt megállás. Tatár Attila ugyanekkor elmondta, hogy bár édesapja sokat gitározott a családnak, ő maga csak tizenéves korában kezdett ismerkedni a hangszerrel. (<https://www.YouTube.com/watch?v=bDFXHmvX1Xk>, Megtekintés: 2020. 07. 26.)

A Bagossy testvérek művészi érzékenysége korán megmutatkozott. A *Romániai Magyar Szó* gyermekrovata több alkalommal is méltónak találta közlésre a gyergyószentmiklósi Fogarassy Mihály Általános Iskola III., majd IV. osztályos tanulója, a 10-11 éves Bagossy Norbert versét és néhány más alkotását. A gyermeklélek megnyilatkozásai ezek, de jelzik a későbbi dalszövegek igényességének, érzelmi gazdagságának életrajzi előzményeit, vagy éppen a kis szerző eleven közösségi érzésére engednek következtetni. A 2000. november 8-ai lapszámban megjelent kis történet (címe: *A fehér hörcsög*) első mondata írója valós élethelyzetére utal, amikor azt közli egyes szám első személyben, hogy „anyukámmal és testvéremmel” lakik együtt egy házban. A 2001. március 11-ei lapszámban megjelent, *A három csodaifjú* című népmesei ihletésű bájos történetben pedig a legkisebb fiú segít a bajba jutott tündéren. A tündér a legjobbkor viszonozza ezt: a sárkánnyal való küzdelemben, akit legyőzve a fiú kiszabadítja elveszettnek hitt fivéreit (itt tehát kettő is van, hiszen a mesében a hármas szám az irányadó), s aztán hazamennek, és boldogan élnek, míg meg nem halnak.

A 2001. augusztus 8-án megjelent, *Mi leszek, ha nagy leszek?* című versikét olvasva pedig nem kell lélekbúvárnak lenni ahhoz, hogy a gyermeki fogadkozásban meglássuk a cél eléréséhez szükséges szorgalomra való készséget:

*Norbi vagyok, nem más,
nem egy csoda postás!
De az leszek, ha nagy leszek,
mert alapos gyakorlásba kezdek.*

Hogy a kisfiút mi készítette az alkotásra, egyáltalán honnan volt benne hajlam és érzékenység ez iránt, nem tudjuk, de talán nem vetjük el nagyon a sulykot, ha feltételezzük, hogy lehetett némi szerepe ebben annak a körülménynek is, hogy a Bagossy fiúk nem ismerték édesapjukat, édesanyjuk pedig – jóllehet nagy szeretettel –, de mégiscsak egyedül nevelte fel őket. Ismeretes, pszichológusoktól és a lélek titkaira fogékony íróktól is tudhatjuk, hogy az apát nélkülöző egyszülős családokban gyakran érzékenyebb lelkivilágú gyermekek nevelődnek.

Az ezredforduló környékén már tudatos gyermekkorukat élő, a zenélés alapjaival ismerkedő fiúk közül egyedül a sokféle hangszerezen játszó, de elsősorban

briliáns billentyűsnek számító Kozma Zsombor részesült rendszeres zenei képzésben. A „gyergyói BBC” létrejöttéhez a másik négy fiúnál a zene és a zenélés szeretete mellett az ösztönös tehetségre alapozott kemény és kitartó önképzés vezetett el a 2000 utáni közel másfél évtized során.

A zenekar magját a két Bagossy fivér alkotja. Az idősebbik, Bagossy Norbert (*Norbi*) 30 éves korára az összmagyar pop-rock zenei világ egyik markáns személyisége, akinek máris jelentős életműve van. Mintegy 40–50 dal zenéjét és szövegét szerezte eddig, s ezek között mind a minőség, mind a népszerűség tekintetében kiemelkedő számok is találhatóak. Ő az együttes „frontembere”, énekes, a koncertek központi, beszélő szereplője. Norbi nem túl korán, hanem csupán kamasz korában kezdett el zenélni, mégis hamar meggyőződésévé vált, hogy ez az a lap, amelyre érdemes mindent feltennie. A zenekari tagok között ő adta fel elsőnek a „civil” munkáját, s szentelte elsőként minden idejét a zenének. A közönség előtti szereplést már gyermekkorától megszokta, amikor is különféle helyi táncsoportok keretében mutathatta meg magát. Később egy időben táncoktatással (break dance) igyekezett jövedelemre szert tenni szülővárosában és a székely fővárosban, Marosvásárhelyen is. Tanítványai közé tartozott a marosvásárhelyi Macaveiu Blanka, aki azóta nagyszerű táncosnővé nőtte ki magát, emellett rendező, koreográfus, táncoktató, a marosvásárhelyi színházi élet egyik jelese. Közreműködését, táncát láthatjuk a Bagossy-számok némelyikének videoklipjében, és a budapesti Művészetek Palotájában (Müpa) megtartott egyik Bagossy-koncert felvételében is. Norbi egykor sok energiát fektetett a görkorcsolyázásba is, nem tudni, hogy csupán szórakozásból-e, vagy esetleg ebben is a kitörés lehetőségét kereste. Miután a líceumi gitárestek folyamánként megtanult gitározni, már egyértelművé vált az útja. Próbálkozott egyéni énekesi fellépésekkel és testvéröccsével, Lászlóval közös produkciókkal is. A változatos összetételű tizenéves zenekar-kísérletek után tehetségkutató vetélkedőkbe is benevezett, és nem tudta elkedvetleníteni az sem, ha akadályokba ütközött.

A készülődés éve során kialakultak, és továbbfejlődtek baráti kapcsolataik. Amikor 2013 májusában megalakították a mostani formációt, ez már Bartis Szilárd dobos mellett a náluk évekkal idősebb Tatár Attila gitárost is magában foglalta. Így, e négyes csapat hívta meg fél év múlva maga közé Kozma Zsombort, aki aztán zongora-, valamint harmonikajátékával nagyban hozzájárult ahhoz az erős líraiságú, messziről felismerhető hangzásvilághoz, mely a Bagossy Brothers Company sajátja mára.

Bagossy László (*Laci vagy Lacika*) két évvel fiatalabb bátyjánál. Közös interjúik gyakran visszatérő eleme a kettejük kapcsolatának múltját, minőségét firtató kérdés, de a legrafináltabb és leggonoszkodóbb riporternek sem sikerült kihúzni a testvérekből semmi negatívumot. Ez a szemlélő és a hallgató számára nemcsak a testvéri szeretet és szolidaritás bizonyossága, hanem azt is jelzi, hogy a fiúk esze vág, mint a borotva – felismerik, és mindig szelíd humorral és kedvességgel el is hárítják az interjúk során adódó csapdahelyzeteket. Laci

– testvére állítása szerint – jobban gitározik nála. Az új dalokat Norbi mindig neki mutatja meg és vele beszél meg először, neki mondja el, hogy milyen hangzásvilágot képzel el hozzá, ami alapján aztán Laci dolgozza ki a hangszerelést. Melyet az egész zenekarral együtt alakítanak ki véglegesen. Bagossy László a zenekar basszusgitárosa és vokalistája. Ugyancsak ő az, aki a zenekar tagjai közül a leginkább kitanulta a zenei szerkesztés, a hangfelvétel, a zenei producerség fortélyait, s ezeket az ismereteit más együttesek és fiatal tehetségek segítségével is kamatoztatja.

Tatár Attila (*Ata*) gitáros, vokalista az együttes legidősebb tagja, érezhetően bizonyos tekintélyt élvez a többiek között. Mindaddig ő az egyetlen családos köztük, feleségével három gyermeket nevelnek Gyergyószentmiklóson. Egyikük, Tatár Ajsa, egy csillogó értelmű leányka rendkívül talpraesetten játszott el egy kis szerepet a zenekar 2019 vége felé elkészült, *Visszajövök* című klipjében. A földrajztanári végzettségű Ata tartotta meg legtovább a „polgári” foglalkozását a helyi idegenforgalomban. Gitározni, bár balkezes, jobbkezes gitáron tanult meg kamasz éveiben, mert csak az állt rendelkezésére. (A szintén balkezes ifjabb Bagossynak is a bátyjával közösen használt egyetlen – jobbkezes – gitárhoz kellett igazodnia.) Nagy szerepe volt a kezdeti éveknek az együttest és számaikat megismertető, kiejánló tevékenységében, melynek eredményeként először az erdélyi, majd a magyarországi rádióadók is mind gyakrabban játszani kezdték a számaikat, s beindultak a koncertmeghívások. Jó kommunikációs képességének, közvetlen egyéniségének köszönhetően gyakran nyilatkozik a zenekar nevében a nyomtatott és elektronikus sajtóban, médiában. Az utóbbi időben kezelője a Bagossy Brothers Company zárt Facebook-csoportjának, amely a *Hegyilevegő* címet viseli.

Bartis Szilárd a középiskolai gitárestek során ismerte meg közelebről Bagossyékát. Gitározni és énekelni is tud – amint a korona-járvány alatti karantén idején közzétett felvételéből megismerhettük. Gyulafehérvárott, az érsekség történelmi falai között tanult, orgonakészítő testvérbátyja gyergyószentmiklósi orgonasíp-készítő üzemében dolgozott, különleges, szép, speciális szakértelmet és jó fülhallást igénylő munkát – egy idő óta Bagossy Lacival együtt –, mielőtt teljesen a zenekarnak szentelte volna minden idejét. Nem tudunk róla, hogy bárki tanította volna számára a dobolást. Mindenkor lelkes és szenvedélyes játéka, technikailag mára már rendkívül fejlett dobtudása évek alatt csiszolódott ki a BBC folyamatos munkája során. Számos dal (pl. a *Harmonikás*) hangszerelésében játszik az átlagosnál nagyobb szerepet a dob, és ilyenkor Szilárd mindig meggyőzi virtuozitásáról a szemlélőt és hallgatót. A sajtónak ritkán nyilatkozik. Megnyilatkozásainak tanúsága szerint, ha akarná, sem tudná letagadni beszédének, kiejtésének és hanglejtésének helyi, székely ízeit, karakterét – de ugyan miért is kellene ezt akarnia?

Kozma Zsombor az egyetlen, aki nem a városban, hanem a közelében, az ősi Gyergyószárhegyen él. Végzettsége szerint orgonaművész és zenetanár. Egy róla mint orgonaművésze készült riportfilmben – melyben megejtő közvet-

lenséggel és érzelmi hangoltsággal szól hangszeréről – elmondja, hogy a csíksomlyói templom orgonája varázsolta el egy szentmise alkalmából annyira, hogy meghatározta érdeklődését. A csíkszeredai Nagy István Művészeti Líceum elvégzése után a partiumi Keresztény Egyetem zenepedagógia szakára került Nagyváradra, s ezzel párhuzamosan a nagyváradi állami egyetemen végezte el az orgona szakot. Mint Szilárd, ő is a kevesebbet nyilatkozó zenekartagok közé tartozik. Meghívása a zenekarba telitalálat volt a fiúk részéről. A „bagossys” hangzásvilág elengedhetetlen, már-már jellegadó eleme Zsombor zongora- és harmonikajátéka. Nemcsak virtuozitásával és fergeteges szólóival (pl. a *Harmonikásban* vagy a *Kettőből egy* című szép szerelmes szám egyik verziójának végén) tűnik ki, hanem az egy-egy szám tartalmához rendkívül érzékenyen idomuló, egyszerű hangillusztrációkkal is. Ha kell – így pl. az *Iszom a bort...* című Kollár Klemencz-feldolgozásban – előveszi és mesterien kezeli a hegedűt is. Nagyon a kezére áll, hiszen sokféle elfoglaltságának egyike, hogy a gyergyószárhegyi Cika zenekar primása. Egy családi ereklyének számító hangszeren sajátította el a hegedülést, melyet a szekrény tetején talált, s melyen édesanyja játszott egykor.

Ők öten a szorosan vett Bagossy Brothers Company. De a kívülálló is ismerhet még legalább 8-10 nevet, olyanokét, akik akár az indulás körül, akár a későbbiekben fontos szerepet játszottak vagy játszanak a baráti társaságból kinőtt, és baráti társasággá összeforrt zenekar útjának egyengetésében, munkájának segítésében, menedzselésében.

Lüktető energia

„A Bagossy Brothers Company sosem volt hobbizenekar, mindig konkrét célért küzdöttünk, és sosem bíztunk semmit a véletlenre. Előre eldöntöttük, hogy a magyar közönséghez, vagy akár úgy is mondhatjuk, hogy az egész Kárpát-medencéhez szeretnénk szólani, ezért is íródnak magyarul a szövegeink.” (<https://nullahategy.hu/erdelyi-indie-pop-bemutakozik-bagossy-brothers-company/>, 2020. 07. 26.)

Ez a magabiztos célirányosság kezdeti nyilatkozataiktól fogva jellemzi őket. Gyakran társul ehhez annak megfogalmazása is – szerény mondatokkal, de félreérthetetlenül –, hogy a zenélésből szerettek volna megélni, és évek szívós munkájával ezt sikerült is elérniük. Arról is értesülhetünk egy interjúból, hogy kezdettől volt némi bevételük, és természetesen ez is fontosnak tartották, nem csak a zene önmagáért való szeretetét. A gyakorlatiasságot, pragmatizmust korosztályi jellemvonásnak is mondhatnánk, hiszen ismeretes – szociológiai vizsgálatok is alátámasztják –, hogy a kelet-közép-európai rendszerváltozások körül és utána született korosztályok a szüleikhez képest illúziótlanabban, realitásban állnak az élethez. Kézzelfogható és gyakorlatias célokat tűznek ki maguk elé, vagy egyszerűbben szólva: elsősorban jól akarnak élni itt, a mostani

világon, és nem a távoli jövőben, melyet fokozottabban bizonytalannak éreznek, mint elődeik.

Úgy gondolom azonban, hogy Bagossyék magabiztossága, noha beleillik ebbe a korosztályi trendbe, egyáltalán nem csak ebből érthető meg, és főként nem ez, ami a legnagyobb mértékben igazolja.

A magabiztosságban liktető energiát máshonnan, a lélek rejtelmes mélyeiből, a tehetség biztos tudatából nyerik. A zenekar mindegyik tagja ösztönös tehetség. Más-különb en ez a zenekari felállás nem működhetne most már hosszú évek óta sikeresen, szerves építkezése nem lehetett volna ennyire – kívülről nézvést – zökkenőmentes és folyamatos.

Az is világos, hogy közülük is kiemelkedik Bagossy Norbert személye és összetett tehetsége. Ő nem egyszerűen „frontember”, ez a sablonos, bulvárízű szó nem fejezi ki mindazt, amit ő ennek a zenekarnak jelent. Minden megtalálható benne, ami a sikerhez kell: kiváló hang, mely erős és mégis lágy, teherbíró és hajlékony egyszerre – és sosem hagyja cserben. Előnyös megjelenés, határozott fellépés. A jó hangszeres tudás kreativitással párosul: a zenekar minden saját számának zenéjét is, szövegét is ő írja, ezáltal meghatározza a teljes repertoárt, a stílust, a gondolat- és érzelmvilágot. A zenekar világa, karaktere nem kis részben azért tud olyan kötömszerűen egységes és jelentékeny lenni, mert egy és ugyanazon szerző alkotásait adja elő saját számaiként. Mindenképpen elsősorban ő a társaság (a „company”) arca, noha az „ügyvezetői” feladatok sokaságát régóta, már a zenekar körüli menedzsment kialakulása előtti években is megosztotta másokkal – főként Tatár Attilával, akivel gyakran együtt fogadják és válaszolják meg az újságírók kérdéseit, és testvéröccsével, Lacival, akivel értelemszerűen a legrégebben és legszerveesebben közös az egész pályájuk.

Norbi 2011-ben egyéni énekesként elindult a budapesti X-factor nevű tehetségkutató versenyben. Bár nagy beleéléssel adta elő a Vad Fruttik együttes *Nekem senkim sincsen* című, énektechnikailag nehéz, zeneileg és szövegében pedig meglehetősen neurotikus számát, a zsűri szemmel látható idegenkedéssel tekintett szereplésére, és nyilvánvalóan nem ismerte fel benne a jelentős tehetséget. Ő azonban érezte magában az erőt, és haladt tovább. Alkalmanként pedig fel is lépett szülővárosa különböző helyszínein, hol egyedül, hol testvérével, hol pedig másokkal is kiegészülve. Szerepelt az azóta már szintén nevet szerzett, ugyancsak Gyergyószentmiklósról indult együttes, a *No Sugar* énekeseként is.

Bagossy László sem csak testvérével zenélt együtt a korai években sem. Az ugyancsak Gyergyóból elszármazott, a 2011-es X-factorban kitént Baricz Gergő említi egy helyen, hogy kolozsvári egyetemistaként ő, Baricz a Bulgakov Kávéházban felajánlotta Orbán János Dénesnek, hogy gitárestet tartana ezen a gyakran „kultikus”-nak nevezett helyszínen. Csináljunk egy próbát, mondta neki a kávéház-tulajdonos költő. Átadom a szót Baricz Gergőnek: „Egyből fel is hívtam azt a gyereket, aki most is basszusgitározik, Bagossy Lacikát. Gyakoroltunk, aztán este vagy öt órát zenéltünk, élveztük, öröme volt. Eleinte nem voltak sokan, de ahogy elkezdtünk zenélni, egyre többen jöttek fel hozzánk,

az emeletre. Hetente kellett mennünk. Egyik héten többnyire angol, másik héten magyar számokat játszottunk” (Baricz Gergely: *Rés a fejben*. Szálinger Balázs beszélget Baricz Gergelyvel. Bp., 2012, Ulpius-ház Könyvkiadó, 21).

Norbert időközben megírta első saját dalait. Ezek közül az *Add vissza a játékom* oly mértékben telitalálat – mindmáig legergikusabb dalaik közül való –, és olyannyira elnyerte a hallgatóság tetszését, hogy ez szinte kikövetelte az újabb saját számokat.

Így amikor 2013 májusában megalakult a zenekar, elhatározták, hogy a feldolgozások mellett fokozatosan felépítik saját repertoárjukat, s azzal próbálnak meg előrelépni.

Lépésről lépésre

Szervesen, lépésről lépésre haladtak előre, de a külső szemlélő számára rendkívül gyors fejlődés volt ez. Nevüket úgy választották meg – Tatár Attila javaslatára –, hogy az alapító testvérpár neve után a „fivérek” angol megfelelőjével egy betűrím képződjék: Bagossy Brothers. Fölvetődött, hogy ezt a Band szó kövesse, az így túlzásba vitt alliteráció ötletét azonban elvetették az adódó bluesos vagy sramlizenés képzettársítások miatt, és inkább a Company szót választották. Így a név ritmusa is kiegyenlítettebbé lett (3+2+3-as szótagszámmal), a rövidítése (BBC) pedig, a nevezetes angol rádió- és televíziócsatorna okán könnyen megjegyezhetővé.

Előbb egymás után meghódították a gyergyói, majd a székelyföldi koncerthelyszíneket, végül kiléptek a tágabb erdélyi térségbe, s meghívták őket Kolozsvárra.

Történetük korai szakaszának legnagyobb mérföldköve a sikeres pályázat 2014-ben a budapesti NKA Cseh Tamás Programjában való részvételre. Ennek a programnak a meghirdetett célja: „Fiatal pályakezdő előadók, zenekarok első hang- és képfelvételének elkészítése, valamint a pályára lépést támogató kommunikáció megvalósítása.” Az induló zenekaroknak meghirdetett alprogram 42 nyertese közé tartozott ekkor a BBC is.

Ez éppen a legjobbkor jött. E program kapcsán talákoztak Szalai Attilával, aki „mentorálta” őket a program időszaka alatt, és később is menedzseri feladatokat látott el, és lát el a mai napig.

A *recorder* című blog szerzője így fogalmaz: „Képzeljünk el egy testvérpárt és még három fiatal erdélyi srácot, akik évek óta zenélnek együtt. Ismerik egymás hangját, stílusát, ritmusát, tudják, a másik mikor csavarint egyet a számszerkezeten, és előre megmondják, milyen riffekkel fűszerezné társuk a következő akkordmenetet. És képzeljük el, hogy ezek a fiúk elkezdnek saját számokat játszani. Erdélyben először ötvözve az indie-alternatív-folk műfajokat.” Ugyanitt olvashattuk Tatár Attila véleményét a fő csapásirányt jelentő élőzenéről: „A kulcs mindenképpen az élő produkció, a dalok milyensége

mellett. Hiszen egy koncerten sokkal többet át tud adni hallgatóinak a zenekar. Ha pedig ezek az összetevők megvannak, szerintem bárhol a világon bármit el lehet érni vele.” (https://recorder.blog.hu/2015/08/06/itt_a_cseh_tamas_program_bagossy_brothers_company, 2020. 07. 26.)

Az alig több mint kétesztendős zenekar ekkor már túl van 150 koncerten. A 2013. májusi megalakulás után hét hónappal, decemberben megjelent *Ha rólad szólna* című, hét saját számot tartalmazó kislemezük. Ennek több dalát (*Add vissza a játékom*, *Ha rólad szólna*, *Van egy ház*) szinte azonnal játszani kezdték az erdélyi magyar rádiók. 2014-ben már több mint 70 élő koncertet adtak: felléptek többek között a Bálványosi Szabadegyetem táborában (az ún. Tusványoson), az EMI-táborban, és koncerteztek a kapolcsi Művészetek Völgyében is.

Kezdetől szinte kizárólag magyarul énekeltek – s egy idő után már szinte csak saját számokat –, amikor pedig mégis eljátszottak egy-egy angol számot (pl. a Mumford & Sons vagy a Bastille együttes egy-egy számát vagy éppen Asaf Avidan *One day* című slágerét, melyet a változatosság kedvéért nem Norbert, hanem öccse ad elő), kiderült, hogy jó kiejtéssel, hitelesen veszik a nyelvi akadályokat.

2015-re elkészült az együttes profi honlapja és az *Élj a mának* című sláger hivatalos „live” videója, márciusban a Cseh Tamás Program segítségével megjelent az *Elviszlek* című album 11 saját számmal. Rendkívüli sikerrel startolt: a romániai Deezer internetes zenehallgató oldal százas világtoplistáján a megjelenés után 12 órával az első (!) helyre került! És aztán a magyarországin is. A CD-kiadás munkálatait a zenekar maga végezte. A csomagoláson a gyergyószentmiklósi művész, Ferenczi Zoltán egyedi grafikája látható. Ugyancsak ő egész rajzsorozatot készített, s az egyes dalok ezen rajzok kíséretében kerültek fel a YouTube videómegosztóra. 2015 tavaszán nyolc helyszínes lemezbemutató turnéra indultak a fiúk. Felléptek többek között Nagyváradon, Csíkszeredában, Székelyudvarhelyen, visszatérő vendégek voltak a sepsiszentgyörgyi Szent György Napokon, és zenéltek – ekkor még csak előzenekarként, később már főszerepben – a kolozsvári magyar egyetemisták szervezete, a KMDSZ hagyományos ünnepi napjain.

Az *Elviszlek* című nagylemez a következő 11 számot tartalmazza: *Van egy ház*, *Ha rólad szólna*, *Élj a mának!*, *Esőcseppek*, *Rég a mélyben*, *Színarab*, *Elviszlek*, *Komédiás*, *Sebb vagy, kérlek*, *Az aki így akar*, *Add vissza*.

Az albumot zeneileg az indie/alternatív popzene és a folk-pop keresztezése jellemzi, részben akusztikusabb, részben elektromosabb hangszereléssel, a szövegekben pedig a pozitív-humánus tartalom. Ez valójában eléggé általános jellemzése a lemeznek, de feltűnő, hogy mind a műfaj kritikusai, mind maguk a zenekar tagjai általában mellőzik a Bagossy-zene részletesebb esztétikai jellemzését, pláne a kategóriákba sorolását. Ez a zenészekről eléggé érthető – „Műveld a csodát, ne magyarázd!” –, a közvetettebben elméleties elemzéshez pedig még talán a nagyobb rálátás hiányzik. A BBC mostanában (2020) látszik felérni arra a csúcusra, amely a magyar nyelvterületen egyáltalán elérhető. Már az első

nagylemez egységes, rájuk jellemző hangzást teremt meg, amely a magyar zenei életben újdonság akkor is, ha külföldi rokonait a hasonló irányzatok jó ismerői természetesen meg tudják nevezni.

Az *Elviszlek*-lemez mindegyik száma ma is kedvelt, a koncerteken gyakran játszott, a videómegosztókon is népszerű nóta. Ez első nagylemeztől szinte pártját ritkító teljesítmény. Kezdve az olyan erős sodrású, csupa energia zenéktől, mint a saját repertoárhoz az első lökést megadó *Add vissza!* vagy az *Az aki így akar*, folytatva az olyan fülbemászó dallamú, érzelmileg mind a hangzásban, mind a szövegben mélyre hatoló dalokkal, mint az *Esőcseppek* vagy az *Elviszlek*, és befejezve például a legkorábbiak közé tartozó *Van egy házzal*, melynek megfejtéséhez újra meg újra neki lehet rugaszkodni. („Utaztam álmomban / Összejártam rég / Minden tévedést / Képzelt világban / Te oly könnyedén / Nyújtasz ébredést / Kereslek, hol jársz most? / Gyere közelebb / Van, amit a szem nem lát / De jó, ha képzeled” stb.)

A címadó dal 2015-ben elnyerte a Legszebb Erdélyi Magyar Dal elnevezésű díjat. Ennek pályázatát az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Ifjúsági Szervezete hirdette meg, és ebben az esztendőben 23 zenekar 46 dallal szállt versenybe. Háromtagú zsűri bírálta el a pályázatokat – egyik tagja Balázs Imre József irodalomtörténész, a *Korunk* volt főszerkesztője. A kolozsvári Bulgakov Irodalmi Kávéház emeletén adták át a díjat 2015. november 14-én. Az *Elviszlek* nagyon szépen hangszerelt szám, s mint oly gyakran a Bagossy-dalok, férfiasan energikus és líraian lágy egyszerre. Úgy dallamos és érzelemteli, hogy még véletlenül sem giccses. Szövege pedig a könnyűzenei dalszövegírás felső, már a költészettel határos régióiból való.

A sikeres 2015-ös év utáni téli pihenőidőből (ez a téli sportok ideje a hegyvidéki fiúk számára) megemlítek két sajtóbeli megjelenést. Az egyik a kolozsvári *Szabadság* napilap diákmellékletében, a *Campus*ban történt 2016. január elején: beszélgetés Norbival és Atával. A kérdező hölgy az első kérdéssel már-már szerelmet vall: „Hogy csináljátok, hogy ennyire jók vagytok?” Mire Norbi korrekt válasza: „Köszönjük szépen, erre nem tudunk válaszolni.” (Ata természetesen mond még más is, nem szabad elkedvetleníteni a sajtót.) A további kérdések közül csupán az évértékelésre vonatkozót emelem ki, mert Attila erre adott válasza tömör és sokatmondó: „Csak jó dolgokat mondhatunk: megjelent az első lemezünk, van magyarországi menedzsmentünk, Erdély szinten majdnem az összes zenei rendezvényen részt vehettünk. Aztán voltak magyarországi fellépéseink neves zenekarok előtt, mint a Punnany Masszív, Kiscsillag, 30Y, megfordultunk az Akváriumban, az A38-as hajón, a Művészetek Völgyében, a Budapest Parkban. Tehát olyan helyeken, amelyekről az ember csak úgy álmodozik. Illetve voltunk az MR2 Akusztikban a Petőfi Rádióban. Kiadtunk egy karácsonyi dalt. Stúdióztunk, fölvtünk öt új dalt, a karácsonyi éneket és még négy másikat, amiből jövőre kislemez lesz. Forgattunk videoklipeket, szóval elmondható, hogy haladunk előre az úton stabilan, nem exponenciálisan, de szépen lassan emelkedő a tendenciánk.”

A következő hónapban a székelyföldi Sóvidék nevű regionális televízió látta vendégül őket. Szóba került a zenekar megalakulása előtti múltjuk, melybe a „ metál ” zene is belefért, de végül is győzött a szépség és a „ nyugodtság ” iránti igény – ahogy Bagossy Laci fogalmazott. Norbi ugyanekkor arra helyezte a hangsúlyt, hogy azt csinálják, azt hozzák létre, amit maguk is szeretnek hallgatni, s amit esetükben talán a magyar nyelv tesz egyedivé. Szó esett arról is, hogy ekkor, 2016 februárjában még egy tömbház padlószobájában próbálnak szülővárosukban, ugyanakkor már számos magyarországi rádióadó is játssza a számaikat. Az első, szerzői kiadásban megjelentetett lemezükkel rajongótábor tudtak építeni. A videók is hozzájárulnak ehhez, melyekbe a hétköznapi életük pillanatait is beleviszik, hiszen nem akarják másoknak mutatni magukat, mint akik. (<https://www.youtube.com/watch?v=AqvK3gXHppM>, 2020. 07. 26.)

Nagy nóták ideje

Ezzel a címmel valójában nem lehet kiemelni a zenekar történetének egyik szakaszát sem, mivel mindegyiket jellemezhetnénk így. Mégis, itt arra kívánok utalni vele, hogy miután a megalakulás utáni nagyjából másfél év alatt a BBC elfoglalta a biztos helyét a „ két haza ” (Erdély és Magyarország) koncertszínpadain, kialakította rajongótáborát, és megjelentette első lemezeit, melyeknek sok dala mind a slágerlistákon, mind a videómegosztókon és a rádiókban megkezdte diadalútját – 2016-tól ezek már nem voltak kérdésesek, innen lehetett tovább lépni. A továbblépés egyik legalapvetőbb biztosítóka pedig mindenkor az újabb remek számok megírása, hangszerelése és előadása. És ez szépen sorban meg is történt ezután is.

2016-ra az előző évinél egy kissé nagyratörőbb tervekkel készültek, különösen a koncertezés terén. A nyár folyamán folyamatosan koncerteztek erdélyi és magyarországi helyszíneken. Dévaványa, Veszprémi Utcazene Fesztivál, Tusványos, Kapolcs, A38 hajó – és ez csak néhány példa. Jelen voltak a Felvidéken is. De ennek az évnek a hozadéka volt a Sziget és a Volt fesztiválok menedzsmentje által szervezett ún. Nagy-Szín-Pad „ tehetségmutató ” vetélkedőn való szereplésük is Budapesten, melynek a döntőjéig jutottak. Ennek révén tovább szövéődött értékes kapcsolati hálójuk, olyan emberek is megismerték őket, akik addig még nem hallottak róluk. Értendő ez a „ szakmára ” és a közönségre egyaránt.

Az év tavaszán megjelentették újabb, *Vakít a kék* című EP-jüket (extended play, középhlemez, a kis- és nagylemez közti méret), melyen négy dal szerepel: a címadón kívül a *Fészkelek*, a *Harmonikás* és a *Félálom* című. Mindegyik jelentős alkotás. A *lángológitárok* nevű blog a második nagylemez előhírnökeként harangozta be ezt a lemezt. Anyagát 2015 novemberében rögzítették az Origo és a Sounday stúdiókban a jeles szakember, Ligeti György vezetésével. A címadó dalhoz klip

is készült, költségkímélően, de művészi szintű és kifejező grafikák alkalmazásával. Szövegét kórusban éneklie a koncertek közönsége.

Zenei tekintetben az EP hozza a minden dalban felismerhető „Bagossy-hangzást”: a mindig érzelmi többletet nyújtó, érzékeny hangszerelést – ahol kell: csilingelő-csillogó hanghatásokkal –, a gitárok visszafogott, félig mindig akusztikus szerepét, a billentyűs hangszerek lírai vagy örömuzenei jelenlétét. Utóbbi például – és leginkább – a népzenei hang- és dallamvilágból merítkező *Harmónikás* fergeteges befejezésére érvényes. A párkapcsolati ihletésű *Fészkelek* és az elvontabban is értelmezhető *Vakít a kék* mellett kevesebb figyelem szokott esni a *Félálom* című dalra (kattintáásszáma is viszonylag kevesebb), holott az „alkoholos befolyásoltság” figyelemreméltó megjelenítése, nagyon szép befejező vokál-résszel.

*Alkoholtól fóbiás, az észlelésem már
Kihagy, tétován áll. Szép az idő nálam.*

*Ez így most nem lesz jó,
Ugyanaz a félálom megint,
Nem, nem, nem, nem jó így
Pálya végén egy utolsó színt.
Ez így most nem lesz jó,
Az ecset a festménynek beint,
Nem, nem, nem, nem jó így,
Nem találom hozzá a színt.
Stb.*

Ez a tematika több Bagossy-dalban is fontos szerepet tölt be később is – legismertebb ezek közül a *Sanyi*, melynek címe az alkohol baráti-familiáris megszemélyesítése. Mindenki, aki a zenekart a szívébe zárta, őszintén reménykedik abban, hogy az alkohol démonát a többszöri megéneklés kellően megzabolázta, ártalmatlanná tette, s legföljebb az örök kísértő szerepébe kényszerítette... (Erdélyben, ahol sokfelé tradicionálisan minden komolyabb emberi találkozást jóféle pálinkával illik gyakran már megkezdeni is, még inkább pedig megpecsételni, nem biztos, hogy fölösleges aggodalmaskodás az ennek szentelt egyetlen mondat.)

A BBC sikorsorozatának mindig fontos tényezője volt a sajtó támogató figyelem. 2016 végéről említsünk meg két televízióműsort, melyek „marketing”-szempontból sokat jelentettek. Közel hozták a néző számára a fiúk arcát, bepillantást engedtek életükbe, gondolataikba. Az egyik ilyen a budapesti TV2 Till Attila (Tilla) által vezetett *Propaganda* című portréműsor-sorozatának 2016. november 25-i adása, a másik pedig az együttest kezdettől figyelemmel kísérő Erdélyi Magyar Televízió decemberi portréműsora.

Tilla közismerten fesztelen viselkedésű, oldott beszédű, fiatalos műsorvezető, aki azonban azt a nagyvárosi aurát viszi magával, amely a legnagyobb

alkalmazkodókészség esetén sem kompatibilis még a magyarországi vidéki települések világával sem, nemhogy a még sajátosabb és rejtélyesebb erdélyi miliővel és habitussal. A közel másfél órás filmben végig érezhető is ez a különbség, én mégsem gondolom azt, amit a YouTube-kommentelők némelyike, hogy itt a budapesti sztár mintegy nevetségessé akarta volna tenni a távoli vidék magyarjait. Ellenkezőleg: próbálkozott a számára megszokott ironikus hangütéssel, amely nem lehetett újdonság a valamelyest már tapasztalt gyergyói fiúknak, akik mindig meg is találták a megfelelő választ. Nem próbáltak hasonló hangot felvenni – vagy legfeljebb egy-egy pillanatra –, hiszen az nem lett volna az övék. Így aztán végül is a film nagy részében létrejött a természetes, közvetlen kommunikáció, melynek során a kérdező kérdez, s legfeljebb néha kommentál, a riportalanyok pedig válaszolnak. A néző-hallgató pedig tájékozódik, tanul és szórakozik. Olyan különleges helyszíneken is, mint Bartisék orgonasíp-készítő műhelye, vagy mint Tatárék városszéli udvara, ahol a nyüzsgő kisgyerekektől körülvéve költötte el uzsonnáját a vendég pesti tévés és a zenekar, közben érdekes beszélgetést folytatva, és mellesleg megtartva a frissen megszületett *Óriások* című szám hevenyészett ősbemutatóját is.

Az Erdélyi Televízió kiváló műsorából most egy már korábban befutott, a nézeteit elméleti szinten is megfogalmazni tudó magyarországi zenész kollégájuk, a 30Y együttes „frontembere”, Beck Zoltán véleményét emelem ki. Előbb azt hangsúlyozza, hogy Bagossyék „egyenes zenét játszó zenekar”. Nem pont zeneileg érti, mondja, hanem „egy egyenes egyszerűség” értelmében. (Talán az „őszinte” vagy a „természetes” jelzőket akarta kikerülni, elkoptatott voltak miatt.) Majd megvilágítja: „A zene nem műfaji kérdés, inkább hitelességi kérdés. Vannak ilyen fickók, akik egyenesen, véglegesen és hitelesen bírnak elbeszélni valamit. Akkor az önmagában már állati jó, s akkor csak huszadlagos kérdés”, hogy milyen zenei irányba fordul a zenekar ízlése, az teljesen mindegy. „Ez a leglényegesebb vonása ennek a zenekarnak” – mondja, majd hozzátézi: „amellett meg állatian aranyos srácok”.

Beck, aki maga is külön színt képvisel a kamaszos-mutálás, de bátran szárnyaltatott énekhangjával, értékeli a BBC-t így is: „Kevés zenekar van, amelyiknek a tagjai sokat vokáloznak.” Ez jó – mondja –, mert az emberi énekhangnak „van egy közvetlen igazsága”. „Szeretem, hogy a Bagossy jól énekel.”

A két haza ormain

2017-ben organikus módon folytatódott a zenekar útja – felfelé. Koncertek sokaságát adták, folyamatos sajtóérdeklődés mellett, végig az egész évben, különösen a nyári főszezonban. Egyre növekvő fiatal közönség kedveli ekkor is őket. A nemi arányok tekintetében a koncertek közönségében a lányok nagy többségben vannak, úgy a legelső sorokban csápolókat és szinte kórusban éneklőket nézve, mint általánosságban. Ez aligha magyarázható kizárólagosan a zenével

és a szövegekkel, nagy része lehet benne a zenekari tagok személyes kisugárzásának is.

És ez nagyon örvendetes a mai „szcénában”. Annál is inkább, mert semmi erőltettség, nyegléskedés, semmi trágárkodás és semmi nagyképűsködés nincs a színpadi szereplésükben. Megjelenésük csöppet sem régimódi vagy merev, nagyon is a korosztályuknak megfelelő, de nincs benne semmi excentrikus túlzás sem: se tetoválások sokasága, se semmiféle teletűzdelése a bőrnek; talán még egy árva fülbevaló sem fityeg egyikük fülében sem. Öltözködésük, viselkedésük, hajviseletük nem erőltetetten lezser, hanem egyszerűen csak természetes és spontán. A közönséggel való kommunikáció olajozottan működik (legnagyobb részben a frontember végzi). Annak ellenére, hogy nincsenek benne különösségek, nincsenek jópofa sztorizások – ez bevallottan nem is erőssége egyiküknek sem –, van viszont kedvesség, közvetlenség, célirányos tárgyiaság, és újra meg újra: a közönségnek szóló köszönet és elismerés egyszerű, őszinte szavai, melyek mindig tartalmazzák annak megvallását is, hogy a zenekarnak mekkora öröm, hogy zenélhet az ő közönségének. És biztosak lehetünk benne, így veszi ezt a közönség is: mivel ez szó szerint így igaz.

Egy alternatív zenei portál 2017-ben így fogalmazott: „A Bagossy fiúk végtelenül kedvesek és nyitottak, nem csoda, hogy az őszinteségüket egyre növekvő rajongással viszonzza a közönség.” Kettejük testvéri kapcsolatáról készült az interjú ezen az oldalon. Joggal, hiszen ez a zenekar magja és alapja, melynek jó működése átsugárzik a közönségre, de először is a zenész társakra, és szinte maga után vonzza az egész társaság jó együttműködését. Kedvelt tevékenységeik fogaskerekeként egészítik ki egymást: míg Norbi kezdettől a dalírásban valósította meg szándékait, Lacit inkább a hangzások és a hangszerek sajátosságai kötötték le, így a hangszerelés, a dalok hangulatának a hangszereléssel való tükrözése vált az ő feladatává. Norbi ezt így magyarázza: „Szerintem van egy erős kapocs kettőnk között, amit a zenében is lehet érezni. Én elképzelek egy világot, és azt ő meg tudja teremteni, különösebb instrukciók nélkül.” Természetesen lehetnek, és vannak is nézeteltérések, nem mindig mindent gondolnak ugyanúgy, de mivel a közös alapok erősek, és mivel zenei ízlésük is azonos, az ellentéteket mindig sikerül feloldani.

Mindennek az előzményeit a családi alapokban sejthetjük. Hiszen – talán épp az édesapa hiánya miatt – jobban egymásra volt utalva a hiányos család. Édesanyjuk csupán 18–20 évvel idősebb fiainál, ez bizonyára megkönnyítette számára a nemzedéki különbség áthidalását, s talán ennek is köszönhető, hogy nagy szabadságban, de egyszersmind nagy szeretetben nevelte őket. Nem támasztott elvárásokat, hogy mivel foglalkozzanak, és mivel ne, így szabadon élhettek a kamaszkorukban feltámadó zenei hajlamaiknak. S bár először csak egy kölcsön hangszeren, majd pedig egy olcsón megvásárolt gitáron gyakorolhattak, de ebben korlátot senki nem állított eléjük. Az apanélküliség az idősebb testvérben, Norbiban korán felelősségtudatot ébresztett, mintegy szárnyai alá vette öccsét, akivel így rendkívül szoros sorsközösséget alkottak. Ő jól fogadta

ezt, és ha felnővén valamelyest nyilvánvalóan függetleníteni akarta magát alóla, akkor azt is azzal a szelíd humorral, mellyel az újságírói kíváncsiskodásra válaszol („Mi a másik legjobb és legrosszabb tulajdonsága?”): „Norbi egyik legjobb tulajdonsága az, hogy nagyon aggódó, és mindig próbál vigyázni rám. A legrosszabb meg talán az, hogy nagyon aggódó, és mindig próbál vigyázni rám.” Ugyanezt a kérdést a másik fél így válaszolja meg: „Öcsém egy igazán jó ember, és ez magába foglalja a legtöbb jó tulajdonságot, viszont a megértő és elfogadó természete az, ami leghamarabb eszembe jut.” (http://www.macsekkolo.hu/2017/04/27/zenesztesok1_bagossy_brothers_company/, 2020. 07. 27.)

A Bagossy Brothers Company tehát egyenként és közösségként is pozitív kisugárzású, jó szellemű, nyíltszívű zenekar, s ezt a nyíltszívű fiatal közönség jól fogadja, szívesen azonosul vele. Természetesen mindez hiába volna a tehetség nélkül, és hiába a jól szervezeten, következetesen és szorgalmasan végzett szakadatlan munka nélkül. Melynek eredményeképpen 2017 márciusában megjelenhetett az együttes második nagylemeze: *A Nap felé*.

A Nap felé

A lemez anyaga már 2016 folyamán, fokozatosan összeállt. Ezt a folyamatot Bagossy Norbert jól rögzítette abban a beszámolóban, melyet a Romániai Demokrata Szövetség (RMDSZ) Communitas Alapítványa számára írt. Előzőleg ugyanis Norbi, pályázatával elnyerte ennek az alapítványnak az alkotói ösztöndíját, mely a nagylemez elkészítésére szólt. Ennek előzménye volt 2016 tavaszán a fentebb már röviden ismertetett, *Vakít a kék* című EP, mely szép sikert aratott, s tartalmazta már a leendő nagylemez négy számát. A még hiányzó, további dalok 2016 májusa és szeptembere között készültek el, vagy nyertek végleges formát. A lemez tartalma a következő: *Óriások*, *Úszom a Nap felé*, *Van ez a hely*, *Félálom*, *Fészkelek*, *Ébressz fel*, *Harmonikás*, *Vakít a kék*, *Sanyi*, *Kettőből egy*, *Magázós*, *Kilépő*, *Esti ének*, *Óriások (Súgó-barlang akusztik live)*.

Kivételesen több százezres vagy milliós kattintásszámú slágerek ezek már azóta a videómegosztókon. A talán legbensőségesebbnek nevezhető darabokat említtem meg külön: a *Magázóst*, az *Esti éneket* és a *Kettőből egy* címűt. Egy-egy mondatnyi magyarázat mindegyikhez: A *Magázós* valamiféle választékos, finom eleganciával szól (bizonyára részben pont a magázás miatt) a női csábítás férfiúi fogadásáról, s ezt a szám klipjében és egyik koncert-előadásán még megerősíti a marosvásárhelyi táncosnő: Macaveiu Blanka kifejező, kecses, de nem tolakodó tánca. Az *Esti ének* a karácsonyi népénekek bensőségességét csillantja meg úgy, hogy konkrét szakrális utalást nem tesz, az ember szíve mégis úgy melegszik át, mintha azt is tenne. A *Kettőből egy* pedig a mély testi-lelki vágyódás és megilletődöttség dala, a szerelem tiszta áhítata és zsigeri akarása egyesül benne gyönyörű egyszerűséggel, őszinte hangú előadásban, Bagossy Norbert egyik kiemelkedő előadói teljesítményeként.

Az *Óriások* két változata fogja keretbe a többi dalt. Szövegét Orwell *1984* című művének hatására írta a szerző A második változatot a Gyergyó környéki Sűgő cseppkőbarlang kitűnő akusztikájú részén, a cseppköveiről Zeneteremnek nevezett „helyiségben” vették fel, miután nem kis munkával, barlangászok segítségével odaszállították a hangszereiket. A különleges felvétel, melynek hangszerelésén is változtattak, újabb hangszerek bevonásával gazdagabbá, zengőbbé tették, megérte a fáradságot.

*Egy nagy vászon mögé rejtessz,
Falra firkált köd vagyok!
Szép a szádon a kő lehelet,
Én papírnehézeknek való vagyok!
És jönnek majd az óriások,
És ők tudják, hogy mit szabad!
Ököltre mennek, ejj ha házhoz
Hozzák azt a zúrt meg zavart.*

*Hogyha szaladsz, akkor most állj meg, állj meg!
Hogyha szaladsz, akkor most állj meg, állj meg!
Stb.*

2017. január – április során zajlottak és zárultak le *A Nap felé* című lemez anyagának utómunkálatai, valamint ugyanekkor készült el hat videoklip is, melyeket az addig nem nyilvános dalokhoz forgattak. A videoklipet Sági Róbert marosvásárhelyi operatőr készítette. Az eseményt nagyszerű lemezbemutató turné követte Erdélyben és Magyarországon.

A lemezzel kapcsolatban a sajtó szeretett volna némi ideológiát társítani a zenekarhoz, akár csak művészi értelemben is. Válaszul a fiúk most is, mint már nem először, azt emelték ki, hogy minden spekulációtól mentesen alkotnak. Egyszerűen azt csinálják, amit szeretnek, ami érdekli őket, az élettapasztalataikra reagálnak, és örülnek, ha ezt mások szívesen meghallgatják.

Tatár Attila egyszerű válasza: „Nem voltak konkrét elképzelések, hagytuk, hogy az első lemez megjelenése óta eltelt másfél évben született ötletek, hangszerelési elképzelések megjelenjenek. Nem akartunk semmin változtatni, ilyen lett. Ilyenek vagyunk mi most.” (http://www.macsekkolo.hu/2017/04/03/a_legzoldebb_zenekar_interju_a_bagossy_brothers_company-val/, 2020. 07. 27.)

Ebből is látható, hogy mint vérbeli művészek, a formával azonosulnak, s azt nem kezelik külön a tartalomtól. Ösztönösen tisztában vannak vele, hogy mi-helyt elkezdenének teóriákat gyártani a zenéjükhöz, az a zene kárára menne. Azt is bizonyára érzik, hogy bármiféle kívülről rárakott elmélet behatárolná a kedvelők táborát is, amely enélkül folyamatosan növekszik.

Van azonban olyan ügy – nem is egy –, ami mögé vagy mellé szívesen beállnak. Ilyen a fiatal erdélyi zenészek felkarolása, segítése, és ilyen a „zöld”

gondolkodásmód támogatása is. Ez utóbbi, elvontabb formájában az ideológiai vagy pláne politikai oldalakon túllépő, az egész társadalmat megszólítani képes eszmevilág. S ez azzal együtt rokonszenves, hogy a dolgok természete szerint van benne némi üzleti érdek is. Az organikus anyagból készített Bagossy-pólók, a feliratos zománcbögre, majd a saját márkázású erdélyi áfonyalikőr, aztán a Bagossy-táska amellet, hogy terjeszti a szerves anyagokból készített tárgyak tiszteletet, serkenti divatját, szerencsés esetben jó bevételt is hozhat. Az organikus készítésű tárgyak egy részével – pl. fa ékszerekkel – egyszerismind felkarolják a székelyföldi iparművészeket, iparosokat.

A 2017-es esztendő „alaphangját” tehát a jól sikerült nagylemez adta meg már koratavasszal. Ugyancsak ekkori öröm, hogy jelölték a zenekart a talán legrangosabbnak számító magyar könnyűzenei díjra, a Fonogram Díjra, „az év felfedezettje” kategóriában. Ugyancsak a Petőfi Zenei Díjra is: „az év felfedezettje” és „az év dala” kategóriában.

Itt említem meg, hogy fontos fejlemény volt a fiúk életében, hogy ebben az évben a nyarat már teljes egészében a Balaton mellett töltötték, ahol kibéreltek egy házat Balatonfűzfő és Balatonalmádi között. Ameddig lehetett, halasztották a szülőföldjükéről való, ilyen részleges áttelepedést is, hiszen mindannyian nagyon erősen kötődnek szülőhelyükhöz és környékéhez. A nyári intenzív koncertszezonban, az egy-két naponta megtartott újabb és újabb koncerteken azonban nem lehet úgy megjelenni, hogy közben hazajárnak az akár 7–8–900 kilométerre lévő lakóhelyükre. 2016-ban már másfélszer megkerülhették volna a földet: 60 ezer kilométert utaztak. Bármennyire működőképes volt is ez a módszer évekig, és bármennyire betöltötte a sok hosszú utazás a munkaértekezlet és a baráti beszélgetések szerepét is, ezen már változtatni kellett. Az otthoni, székelyföldi regenerálódásra egyre inkább a későősztől koratavaszig tartó idő maradt, leginkább ez az új dalok megszületésének, hangszerelésének, gyakorlásának, hangfelvételek készítésének ideje is.

A balatoni nyarak elhozták egy szakmai barátság megerősödését. A Republic együttes vezetője, Boros Csaba és családja ugyanis szintén ott tölti a szabadidejét, mégpedig egy kőhajításnyira a fiúk rezidenciájától. Az emberileg is szorosra fűzött szálakról számos interjúból értesülhettünk, a szakmai kapcsolat tapasztalható hozadéka pedig több YouTube-videó. A két zenekarnak szembevetűnek a közös vonásai. A dallamos, népzenei rokonságú rockzenét játszó, mára a Bódi László (Cipő) által képviselt plebejus karcosságot mintha kevésbé hangsúlyozó Republic valamelyest Bagossyék elődjének vagy idősebb testvérének tekinthető. Noha persze a különbségek is karakteresek; az erdélyi fiúk már egy új korszak gyermekei. Új a korszak, talán már posztmodernnek sem nevezhető, hanem azon is túllép. A BBC, véleményem szerint, még a posztmodern előtti korban gyökerezik, ugyanakkor a posztmodern után remélhető új értékcentrikusság úttörője – valószínűleg anélkül, hogy ezt különösebben tudatosítaná vagy tudatosítania kellene. Boros Csaba pedig, a nyelvterület nyugati végeiről származván boldog rácsodálkozással fedezte fel magának a székely fiúkat, és sokat

tett megismertetésükért. Ismeretes közös videójuk is, melyet a havas Kárpátokban vettek fel, amint túraöltözékben fölfele tartanak a fenséges tájban. Az ebben elhangzó *Messze földre vihetnél* című dal zenéjét Boros Csaba szerezte, szövegét Bagossy Norbert írta – amit úgy érdemes tekintenünk és elkönyvelnünk, mint egy első kísérletet a közös dalszerzésre.

*

A 2017-es évvel kapcsolatban megemlítem még az egyik legjobban sikerült interjújukat, amelynek kedves közvetlenségét talán az okozhatta, hogy nem hivatásos újságírók készítették, hanem két marosvásárhelyi „vlogger” lány, akik a Vásárhelyi Forgatag nevű rendezvény kapcsán tettek fel ügyes kérdéseket Norbinak és Atának. A kellemes beszélgetés azonban nemigen hozott eredményt akkor, amikor a zenekar stílusát próbálták kategóriákba soroltatni a fiúkkal. Ők ugyanis tartották magukat ahhoz – szerintem helyesen –, hogy nem az ő dolguk ez a fajta kategorizálás. Zenéjükre az általuk kedvelt muzsikák hatottak, olyasmit próbáltak előállítani, amit maguk is szívesen hallgatnak. Láthatólag az sem zseniőrizza őket egyébként, hogy ez netán utánzásnak tekinthető, s bizony ez is így van jól: ha erős tehetség és személyiség az alkotó, akkor ezzel nem is szükséges törődnie, hiszen akkor szükségképpen magáévá hasonítja a máshonnan érkező hatásokat, s az összkép eredeti lesz. Ami pedig eredeti, azt milyen kategóriával lehetne jellemezni? Majd az elemzők kitalálják. Addig is ők – szerényen, mégis jogos öntudattal – „Bagossy-stílusnak” nevezik a saját stílusukat, mely a magyar mezőnyben messziről felismerhető. Kedveltségüket pedig zenéjük populáris jellegének tulajdonítják.

(Folytatjuk)

